

# AMIGOE DI CURAÇAO

## WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.  
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire  
en Aruba per drie maanden fl. 2.— met  
vooruitbetaling.  
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—  
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.  
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels  
fl. 0,05 voor elken regel meer fl. 0,07.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAL, N<sup>o</sup> 129.

E. Courant aki ta sali toer dia Sabao.  
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres  
luna, pagar padilanti.  
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire, Aru-  
ba fl. 10.— pa anja.  
Un number so fl. 0,20.  
Un anuncio di 1 te 7 regel fl. 0,50, cada  
regel mas fl. 0,07.

### VERLEDEN EN HEDEN

Onder het opschrift „Een historis-  
sche Herinnering” wijde het Haag-  
sche *Daagblad* een lezenswaardig ar-  
tikel aan den vóór tachtig jaren  
geleverden slag van Waterloo en de  
daarop volgende gebeurtenissen in  
Europa. Het blad maakte daarbij  
een vergelijking tusschen den toestand  
van ons werelddeel, gelijk die  
was toen door de verbonden mogend-  
heden de Staten-formatie welke Na-  
poleon verbroken had, was her-  
steld en de omstandigheden waarin  
wij thans verkeerden. Die vergelij-  
king nu valt niet in het voordeel van  
het Heden uit.

„In de kaart van 1895 — aldus het  
*Daagblad* — is die van 1815 schier niet  
meer herkennen. De stichting der  
eenheid van Duitschland, der een-  
heid van Italië, kostte onderscheiden  
Vorsten hun kroon en den Staten,  
waarover zij regeerden, hun zelf-  
standigheid. Aan 't kleine Denemar-  
ken werd een stuk grond ontnomen,  
omdat het aan de vijandelijke leger-  
macht, die een ontzettende over-  
macht vormde, geen duurzamen  
weerstand had kunnen verleenen.  
Bij herhaling hebben wij betoogd, en  
het mag op dezen gewichtigen herin-  
neringsdag wel eens worden her-  
haald, dat de besluiten van het Wee-  
ner Congres zijn geschonden, zonder  
dat Europa „in algemeenen rade”  
vergaderd, daaraan sanctie verleende.  
Langs dien weg ging de zegen,  
die 't gevolg was van de overwin-  
ning, in Zomermaand van '15 be-  
vochten, voor vele landen te loor.  
Hiernee willen wij niet gerekend  
worden tegen de eenheid van Duitsch-  
land of Italië te zijn gekant, maar  
met de wijze, waarop zij in het leven  
werd geroepen, kunnen wij niet  
sympathiseeren. De annexatie van  
Hannover, van Nassau, van Keur-  
hessen, alsmede van Frankfort bij  
Prusen kunnen wij niet billijken;  
de zelfstandigheid van die landen

en van die stad, had men moeten  
eerbiedigen; men had ze alleen kun-  
nen dwingen leden van den Bond te  
worden. Bij het herleven van het  
Duitsche Keizerrijk had men de  
verhouding in Duitschland op an-  
dere leest dan nu geschiedde, moe-  
ten schoeien. Met betrekking tot  
Italië had men moeten volgen het  
eerste Programma van Keizer Na-  
poleon III, die in Italië een federatie  
van Staten 't aanschijn wilde schen-  
ken. En in Duitschland en in Italië  
werd de vrijheid aan de eenheid  
opgeofferd. Toch hechte men in  
1815 aan de vernietiging van Na-  
poleon's macht, de betekenis, dat  
de zon der vrijheid voor goed over  
Europa was herrezen.”

Inderdaad, er is deceptie na tacht-  
tig jaren en al moge men nog jubel-  
tonen aanheffen over het ineenzinken  
van Napoleon's macht op de yelden  
van Waterloo, — dat in  
onze dagen de eenheidstrannie zich  
voor velen op grievende wijze doet  
gevoelen en dat louter op wapen-  
geweld de bestaande internationale  
orde is gebouwd, kan door niemand  
worden ontkend. Ontzaglijke of-  
fers werden door den Corsicaanschen  
Adelaar van Europa geveerd. Mil-  
lioenen vonden hun dood op het slag-  
veld en de schatten, welke de snel-  
elkander opvolgende oorlogen van  
de naties eischten, zijn moeilijk  
onder cijfers te brengen. Maar tot  
zulk een hoogte als thans was het  
militarisme in dien tijd toch waar-  
lijk niet opgevoerd. Een Fransch  
schrijver heeft dezer dagen in de  
*Economiste européenne* de balans van  
de hedendaagsche strijdkrachten nog  
eens opgemaakt en de cijfers, wel-  
ke hij overlegt, vervullen den lezer  
met verbazing en ontsteltenis. Voor  
de vijf groote mogendheden — Rus-  
land, Frankrijk, Duitschland, Oos-  
tenrijk en Italië — bedroegen de uit-  
gaven van leger en vloot in het jaar  
1883 de som van 2872 miljoen fr.,  
terwijl het effectief van hunne le-  
gers op voet van vrede ongeveer

2,145,000 man beliep. In 1893, dus  
slechts tien jaren later, waren de-  
zelfde uitgaven reeds geklommen  
tot 3700 miljoen fr. terwijl het  
effectief der troepen tot 2,546,000  
was verhoogd; en in 1895 zullen  
de gezamenlijke begrotingen van  
Oorlog en Marine waarschijnlijk  
een bedrag van meer dan vier mil-  
liard aanwijzen, terwijl de legers  
„op voet van vrede” een totaal van  
2,800,000 man uitmaken.

Zulke cijfers — waarbij Engeland,  
benevens de mogendheden van den  
tweeden en den derden rang nog  
geheel buiten rekening zijn gelaten  
— geven te denken. Zij wijzen op  
de enorme offers, welke in onze da-  
gen niet de oorlog maar de vrede  
eischt. Zij wijzen op het wantrou-  
wen, dat alom heerscht en dat de  
naties dwingt jaar in jaar uit het  
zware harnas aan te houden niet  
alleen, maar zich telkens dieper in  
de ijzeren uitrusting te begraven.  
Zij bewijzen ten slotte, dat er geen  
krachtige zedelijke band bestaat,  
welke betere waarborgen voor de  
handhaving van het recht en van  
den vrede geeft, dan alle bondge-  
nootschappen en overeenkomsten.  
hoe plechtig ook bezegeld. In de  
ontzaglijke lasten door de tegen-  
woordige Statenformatie aan de vol-  
keren opgelegd, ligt de scherpste  
afkeuring van deze formatie. Want  
niet slechts dat de vrijheid werd  
geschonden en het recht met voe-  
ten getreden — het recht zelfs van  
Dengene, wiens driekroon eerbied-  
waardig is boven alle — maar men  
dwingt bovendien de naties goed  
en bloed veil te hebben om zulk een  
scheuren toestand te bestendigen.  
Zoo roept de eene afgrond den an-  
deren te voorschijn en zoo wordt de  
beschaving in 't aangezicht geslagen  
door het ruwe geweld tot zijn hoog-  
ste ontwikkeling te brengen.

Het Haagische *Daagblad* spreekt  
den wensch uit naar een Staten-  
overleg, om aan de schending der  
besluiten van 't Weener Congres

een legalen vorm te verleenen.  
„Kwam het daartoe,” schrijft het  
blad, „dan zou het niet onmogelijk  
worden gerekend om menig onrecht,  
dat op internationaal gebied werd  
gepleegd, zoo al niet goed te maken  
dan toch minstens te verzachten.  
Wij zouden oneindig meer hechten  
aan zulk een nieuw Congres dan  
aan Drie- of Tweetonden. Onlenk-  
baar rekenen wij het zelfs niet dat  
de quaestie van Elzas-Lotharingen,  
op een wijze, welke Frankrijk zou  
bevredigen, werd opgelost. 't Denk-  
beeld toch, om van het tegenwoor-  
dige Duitsche Rijksland een Vrijen  
Staat te maken, welks onzijdigheid  
door al de Europeesche Machten zou  
worden erkend en gewaarborgd, zou  
dan wellicht verwezenlijkt kunnen  
worden.”

Onzes inziens valt het te vreezen,  
dat, wat hier als eene bepaalde nood-  
zakelijkheid wordt verlangd, nog  
zeer langen tijd tot de vrome wen-  
schen zal blijven behooren. Het mi-  
litarisme heeft zoo diep wortel ge-  
schoten en 't rechtsgevoel is daardoor  
zoozeer ondermijnd, dat voor een  
redelijke en ernstige discussie en  
overeenkomstig met een hoog zede-  
lijk gezag het terrein schijnt afge-  
sloten. Juist aan dit gezag is gebrek  
in onze tijd van tot de tanden ge-  
wapende Staten. En daarom zou  
het zelfs te bezien staan, of een  
Congres wel groote uitwerking zou  
kunnen hebben en vooral, of zijne  
eventuele besluiten van eenigen  
duur konden zijn.

Er moet verandering komen in  
de principes welke de volkeren lei-  
den. Dit is het groote redmiddel.  
In Italië, in Duitschland wordt al-  
tijd de nadruk gelegd op de een-  
heid, een eenheid, welke vooral voor  
eerstgenoemd rijk de noodlottigste  
gevolgen na zich sleept. Naar de  
gekreukte belangen wordt daarbij  
niet gevraagd. Het is de grootheid  
de macht, de materiele kracht, die  
domineeren en waarmede men al-  
leen te rade gaat. Er zijn zooveel

### FEUILLETON

#### Bizcocho di Delft.

Cuantoe traba por nada! E señor  
Frances tabata un homber, masjar bru-  
toe. Ningun cos tabata na su gustoe!  
Soppi, koe el a bebe tabata awa, carni  
muchoe taai, ham muchoe bieeuw, ber-  
dura tabata bon pa cabai come! Ajera  
coeminda tabata muchoe saloe, awe nan  
a loebida tira saloe aden, un ora coemin-  
da tabata muchoe frioe otro ora muchoe  
cajente. Su kamber tabata manera pri-  
són; murajan tabata muhá, zolder  
muchoe abao, bentana no a sera bon,  
etc. etc. Asina el a papia toer dia; ta  
di comprende anto, koe Zorgvliet a cura  
masjar lihe, di su orguljo di duna un  
luitenant hospitalidad, i el a pidi Dios  
pa e homber lo bai.

„No, esai mi no ta wanta mas,” asina  
el a papia un dia coe su esposa; „me-  
hor diez of diez cinco soldat den mi cas,  
coe un luitenant. Kiko lo mi haci. Dia  
pa dia ta bira peyor. Awor el a manda  
mi di donele biscuit.”

Na mes ora, koe Zorgvliet a caba pa-  
pia, nan ta tende grita: „Mira homber  
biscuit mi kier i unbe, biscuit mi mester,  
sino lo bo mira kiko mi ta haci.”

Tabata un fortuna coe Zorgvliet ni su  
esposa a comprende, kiko e sergeant a  
papia, pasobra e na papia Frances, pero  
nan a tende e palabra *biscuit* dos bez, i a  
comprende, koe el kier un cos koe ta ja-  
ma *biscuit*. Ma ta kiko? Nan no sabi  
kiko *biscuit* ta, i p'esai nan a trece cerca  
djele toer sorto di coeminda, pam, koe-  
ki, carni, keesi, pero nada por a kita ra-  
bia di e homber. Biscuit el a sigi grita,  
te Zorgvliet a haja dolor di cabez, sola-  
mente di corda i studia pa haja sabi ki  
cos ta jama biscuit.

„Mara mi tabata sabi kiko e cos ta.”  
Zorgvliet a kega; „lo mi dunele sigur,  
mas koe e ta caro, pasobra tal bida un  
hende christian no por wanta. Bo sabi  
kiko,” asina el dici coe su esposa; „dre-  
cha i limpia mi panja di dia Domingo,  
majan mainta promer coe solo ta sali,  
mi ta bai Delft. Mi kier bai bisita e ge-  
neral Frances i mi kier puntrele kiko  
*biscuit* ta.”

„Esai si ta un bon idea,” su esposa a  
responde; mi tampoco kier sigi mira ra-  
bia di es homber.”

Su marduga promer coe solo a sali  
Zorgvliet a sali su cas garotti na manoe  
i contentoe coe awor le haja sabi kiko  
*biscuit* ta i koe el por a contenta anto su  
luitenant el a jega Delft.

Pero su coerazon a coemiza bati bas-

ta duro ora el a jega den presencia di  
general Frances i promer ora palabra a  
sali poco poco for di su boca, ma toch el  
a muustrele cuantoe el tabatin di sufi-  
di su luitenant, manera e tabata jama  
semper e sergeant.

„Senor general,” el dici, „toer toer”  
kiko nos por a haci nos a haci, pa e se-  
ñor luitenant keda contentoe. Di mas  
bon cos, koe nos tabatin nos a dunele.  
I toch ningun cos ta na su gustoe. Hen-  
ter dia for di mainta, ora e ta lamanta te  
anoche ora e ta bai droemi, e ta grita pa  
*biscuit* i ta rabia, pasobra nos no por  
dunele, es koe el ta manda nos di du-  
nele. I ora nos ta muustrele, koe nos  
no ta comprende e ta grita „á Delft! á  
Delft!” Kiko mi mester haci? El a  
muntra nos klaar, koe le soeta i podece  
mata nos, ora nos no ta dunele *biscuit*.  
I com nos por dunele esai, nos mes no  
sabi, kico e cos ta. P'esai, señor ge-  
neral, haci mi fabor di bisa mi, kiko ta  
*biscuit*, ki color e tin, com grandi e ta  
i cuantoe e ta costa pa nos por duna esai  
na nos luitenant i pa haciele contentoe  
pasobra asina mi no kier sigi biba. Tal  
bida ta bida di cachor.”

Sin papia ningun palabra e general a  
larga e pober Zorgvliet papia, i ora el  
a caba, su wowo tabata muntra rabia.  
„Tende, mi amigoe, majan mainta

nuebe ora bo ta aki trobe. No bo luite-  
nant, pero bo sergeant, lo ta tambe aki  
i anto lo bo tende, kiko biscuit ta. Ten-  
de?”

Si, señor general! Na nomber di  
Dios lo mi wanta anto te majan mainta.”  
Contentoe Zorgvliet a bolbe bai su  
cas. Na camina el a corda, pakiko e  
general no a bisele unbe, kiko biscuit ta  
i pakiko e sergeant tambe mester tai,  
pero cordando, koe e señor general lo  
tin su motiboe pa haci asina el a sigi su  
camina i ta conta su esposa, ora el a jega  
su cas, toer kiko el a papia coe e general  
i kiko el mes a bisele.

Dia sigiente Zorgvliet tabata net nue-  
be ora den cas di e general i un poco  
despues e sergernt tambe a drenta. E  
general a presenta Zorgvliet un stoel,  
mientra e sergeant mester a keda para  
manera un bela na porta.

E General a jega mas cerca djele i mi-  
rando e sergeant coe wowo furioso e  
dici:

„Homber si a crianza, sin verguenza,  
nunca den bo bida, bo a biba, ma-  
nera e ultimo dianan; semper e bon  
Zorgvliet a duna bo, kiko bo a pidiele i  
mas coe bo a pidi. Ningun cos tabata  
falta bo, i toch bo ta tribi fada e bon  
Zorgvliet i su esposa toer dia sin stop.  
Manera ud mucha di dos anja bo ta jora

miljoenen inwoners, het leger is zoo veel regimenten sterk, enz. In breedte en zwaarte wordt vergoeding gezocht voor wat aan harmonie en een gezonde verdeling ontbreekt. En intusschen hangt boven de zich uitputtende mogendheden het oorlogsgevaar als een zwaard van Damocles, dat, hoe geruststellend de verklaringen van souverainen en staatsden ook mogen klinken, toch elk oogenblik kan neervallen.

Met recht wordt derhalve geklaagd. Een zaak is zeker zoolang de toestand blijft als hij is, kan er geen sprake zijn van een gezonde ontwikkeling der naties en is al het werk van vredescongressen vruchteloos. Reeds leeft men in financieele en economischen zin feitelijk en permanent op voet van oorlog. En Bismarck, die aan dezen toestand zoo veel schuld heeft, is daardoor misschien in nog hoogere mate dan Napoleon een geesel voor Europa geweest!

## Eene karakterschets

(BE) TREFFENDE DEN DUITSCHEN KEIZER.

De volgende schets werd door *George Duruy* in de dagen der Kieffeesten in den *Figaro* geleverd. Het is niet de uiting van een wraak ademen chauvinisme; er spreekt integendeel waardeering uit deze schets. Maar zij brengt een ander gevaar voor den vrede aan het licht dan een blind chauvinisme, het ligt in het karakter van Wilhelm II. zelve. Oordeele de lezer!

„Trachten wij Wilhelm II. „*Imperator et Rex*“, Keizer en Koning, gelijk hij zich zelve bij voorkeur betitelt, te zien zooals hij werkelijk is, niet zooals wij hem zouden verlangen.

„Het koninklijk gebaar, het koninklijke woord zijn hem aangeboren. Zijn brief aan mevrouw Carnot na den verfoeilijken aanslag, zijn telegram aan de familie Canrobert bij het overlijden van „den heldhaftigen verdediger van Saint-Privat“ hebben ons Land een lichte trilling der gemoederen teweeggebracht, waarop Keizer Wilhelm met recht trotsch mag wezen: immers het was een oprechte hulde, hun gebracht door dien franschen geest, welke voor fijngevoelig doorgaat, waar het geldt edelmoedige inspraken.

„Als men op het juiste oogenblik zoodanige woorden weet te vinden, zou men dan eenvoudig een acteur wezen, die met talent een zorgvuldig bestudeerde rol speelt? — Sommige twijfelaars en naargeestig gestemde gemoederen zijn niet ongeneigd het te gelooven, niet slechts aan deze zijde van de Vogezen. Ik houd het er voor, dat zij zich bedriegen.

„Als men in een zoo buitengewonen graad het gevoel en den zin voor grootheid bezit, moet men die gave in een zeer hoog gestemd en edel

henter dia pa haya biscuit. Manera un robador bo a manda nan di duna bo cos, koe bo no tabatin nungun drechi ariba djele. Bo a grita, bo a rabia, bo a fada nan pa biscuit. Ami, como bo general, lo mi duna bo biscuit i a Delft.”

„Diciendo esai el a cohe un garotti i el a duna e sergente es koe holandes sa jama: een flinke aframeling, i ora e sergente kier a papia pa defende su curpa e garotti a coemiza balia ariba su lomba asina like i duroe coe el a haya mejior di no papia nungun palabra mas.

„Alaño, cansar di sota e general dici coe ne: „Bisa awor bo amigoe nan, sergente koe bo a come. „Biscocho di Delft,“ di bo general. Bai!” Ora Zorgvliet su spantoe i admiracion a kita e dici: Señor general, si e sergente a bisa mi, kiko biscuit ta, lo mi a dunele coe gustoe, tantoe koe e tabata kier!”

„E tabata coeminda e general i a bai su cas. Aki na porta mes, el a bisa su esposa: „Awor si, mi sabi, kiko ta biscuit ta nada mas coe un bon sutamentoe.”

„E sergente no a bini mas na cas di Zorgvliet despues di a come e biscuit di su general el a haya bibar cerca otro, pero nunca mas el a pidi biscuit.

hart, nergens elders gevonden hebben. De jeugdige Souverein moet tot grootsche daden in staat wezen: tot de houding van een paladijn op het slagveld, tot een charge van vermetelen moed aan het hoofd van zijn eskadrons.

„Maar het is een paladijn van complex karakter. Twee zielen schijnen in hem naast elkander te bestaan: de ziel van een held der *Nibelungen*, die zoo goed en zoo kwaad mogelijk samenleeft met een andere, veel minder gothieke ziel—een berekenende ziel, die voor de zeer moderne overwegingen van *effectbejag* niet altijd ongevoelig is. Doch laat het het zoo wezen! Zielen uit één stuk zijn zeldzaam in onze dagen. Daar zijn bijna geen „burggraven“ meer. Zijn wij wel zeker, dat Parsifal, Siegfried en Siegmund, als zij onder ons terugkeerden, bij hun grootste heldendaden, helaas, ook niet met slimme berekening zouden denken aan den reporter, die achter hen stond? Is het dan wel billijk, aan keizer Wilhelm te verwijten, dat hij van zijn tijd is omdat hij aan de photographen en verslaggevers meer welwillendheid betoont dan strikt genomen noodig is? Die komediant van een Nero zou zeker ook veel van hen gehouden hebben, evenals ook hij er genoegen in vond, zangen aan Aegir te componeeren op zijn manier. Toch geloof ik daarom niet, dat Wilhelm zoo veel overeenkomst heeft met Nero, als men in Duitschland somtijds hoort beweren. Ik zou althans zeer verbaasd staan, als ik op een goeden dag hoorde, dat hij Berlijn in brand had gestoken.

„Alleen, zal hij nooit brand stichten in Europa? Die vraag is moeilijker te beantwoorden.

„Als onderpand van de vredelievende bedoelingen van den Keizer hebben wij zijn woord. Dat is veel. Het zou kleingeestig zoowel als onbetamelijk wezen, de hooge waarde van de verzekeringen, door Wilhelm II. omtrent dit punt gegeven, te bestrijden. Zijn woord is dat van een edelman, een eerlijk en loyaal woord: schande over hem die eraan zou twifelen.

„Doch wij zouden gaarne ook een waarborg bezitten in zijn karakter, en dien waarborg — wij moeten de vrijheid nemen het op te merken — bezitten wij niet ten volle. Daar komen bij den Vorst koortsachtige plotselinge bewegingen voor, die tot ongerustheid stemmen; er is in hem iets bewegelijks en onrustigs, hetwelk zelfs ons, lichtzinnige Franschen, verbaast; wij vinden bij hem een verbeelding, steeds uit op de jacht naar het ongewone, het onverwachte, het grootsche: een wild dooreenbruisen van plannen, ik weet niet welke voortdurende staat van opgewondenheid, die zich verradt door heftige en plotselinge uitingen, welke te denken geven. Als men zoo groot en zoo krachtig is; als men eenklaps de wereld kan overstroom met een lava-massa van twee miljoen gewapende manschappen, is het weinig geruststellend voor de burenen, die men heeft, als men hen die onophoudelijk schokkende bewegingen, somtijds zelfs die doffe rommelingen doet vernemen, welke een uitbarsting van den vulkaan aankondigen.”

## NIEUWSBERICHTEN.

### CURACAO.

Bij Gouvernementsbeschikking is bepaald, dat de verjaardag van H. M. de Koningin-Weduwe, Regentes, op Vrijdag den 2n. Augustus 1895 op de volgende wijze zal worden gevierd:

1°. Bij zonsopgang zullen bij het vallen van een kanonschot van het fort Nassau de vlaggen op de forten van dit eiland en op de schepen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen, terwijl zij met zonsopgang op een gelijk schot nedergehaald zullen worden;

2°. Gedurende den loop van den dag zal er van de Water-en Rifforten een saluut gedaan worden van honderd en een kanonschoten, welk saluut op de volgende wijze zal zijn verdeeld:

’s morgens om 6 uur 33 schoten; ’s middags 35 schoten; ’s namiddags om 4 uur 33 schoten; terwijl door Harer Majesteit Stoomschip „Sommelsdijk“ zal worden gevlagd en gesalueerd overeenkomstig de daaromtrent bestaande reglementaire voorschriften;

3°. ’s Morgens om 10½ uur zal er op Pietermaai op het plein vóór het Raadhuis door de dienstdoende Stedelijke Schutterij en het Garnizoen groote parade gehouden worden, waarbij de Majoor Commandant der dienstdoende Stedelijke en Landelijke Schutterij, het generaal commando zal voeren;

4°. ’s morgens om 11 uur zal de Gouverneur ten Raadhuize, audientie verleenen aan alle autoriteiten, ambtenaren, officieren en particulieren;

5°. ’s Avonds om 6½ uur zal op het plein voor het Gouvernementshuis door de militaire kapel eene muziekuitvoering gehouden worden;

6°. De tenue van den dag zal zijn de groote monteering met sjerp, voor zoverre deze tot de kleding behoort;

7°. Voor zoverre de regelen van dienst het toelaten en aan wie de Commandant der troepen en van het garnizoen uit het oogpunt van discipline, het meent te mogen toestaan, zullen de gewone arrestanten ontslagen worden; en

8°. Van Gouvernementswege zal aan het garnizoen en aan de equipage van Harer Majesteits Stoomschip „Sommelsdijk“ eene genoegzame hoeveelheid versch rundvleesch worden verstrekt, terwijl daarenboven aan elken onderofficier van het garnizoen en der marine eene heele en aan de militairen en zeelieden van minderen rang eene halve flesch tafelwijn zal worden verstrekt.

Bij Gouvernements beschikking is met ingang van den 26n. dezer maand:

1°. de 1e. Luitenant der infanterie J. M. Herold eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van kwartiermeester bij het garnizoen alhier; en

2°. Bedoelde functien aan den 2e. Luitenant-Adjutant N. van Wingen opgedragen;

is J. A. Blom aangesteld tot hulp-ambtenaar van recherche op Bonaire; is benoemd tot sergeant bij de stedelijke schutterij alhier, de korporaal bij dat korps L. Rodriguez.

—Bij de op 16 Juli l. gehouden verkiezing is de heer C. R. Debrot herkozen, en de heer J. B. Arends gekozen tot landraad respectievelijk op Bonaire en Aruba.

*Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:*

V. Maduro, W. T. van Oosten, Isabelita de Castro, Carlota Lambertus, Cornelia Oferman, August Cerexhe, Charles Champreos, Mordy S. L. Maduro, 2 (aangeteekend), Cris Boom, Crist Boom.

Niet voor verzending vatbaar twee drukwerken, geadresseerd aan: Colman Sasso—Colon en Isaac D. Sasso—San José.

### NEDERLAND

—De burgemeester van Tilburg, de heer Jansen, had de attentie gehad, aan prinses Sophie der Nederlanden, groothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, de nummers aan te bieden der *N. Tijds.*, waarin de verslagen voorkwamen van de ontvangst der koninginnen aldaar.

De prinses, zooals men weet de zuster van wijlen Z. M. Willen III, heeft daarvoor haar hartelijken dank betuigd in het volgende schrijven:

WEIMAR, 12 Juni 1895.

Aan den Edelachtbaren Heer J. F. Jansen, Burgemeester der gemeente Tilburg,

De oplettendheid, Mij bewezen door het aanbieden van de exemplaren der *N. Tijds.*, waarin de verslagen voorkomen van de ontvangst op den 18 Mei van Hare Majesteiten de Koni-

ginnen te Tilburg, heeft Mij aangedaan en verheugd.

Zij bewijst dat men Mij in Tilburg nog in herinnering blijft houden, ofschoon eene reeks van jaren verstreken zijn, sedert ik daar met Hare Majesteit de koningin, Mijne Moeder, en ook dikwerf alleen bij Zijne Majesteit koning Willem den Tweeden, toenmalig Prins van Oranje, vertoefde.

In den nacht voor het betrekken van het Nieuwe Paleis, dat Mijn Koninklijke Vader destijds liet bouwen en later tot eene school werd ingericht, nam ’s Konings ziekte, welke Hem het leven kostte, een aanvang.

Toen ik Mij onmiddellijk na den dood van Mijn Vader op reis naar Tilburg had begeven, nam ik met wijlen Mijne Moeder intrek in de woning van den katholieken Priester aldaar, gelegen tegenover het Sterhuis.

Alle dusdanige herinneringen uit Mijne vroegste en latere jeugd, zijn Mij onvergetelijk.

Met veel belangstelling heb ik kennis genomen van bovengenoemde verslagen en uit de samenstelling van het feestprogramma voor den heuglijken dag kunnen opmaken, hoezeer Mijn geliefd Tilburg in de laatste 40 à 50 jaren zich heeft ontwikkeld.

Ik betuig U, Mijnheer de Burgemeester, Mijn hartelijken dank voor uwe attentie en verzoek u, met Mijne beste wenschen voor den voorspoed en den vooruitgang van Tilburg, ook de verzekering Mijner hoogachting aan te nemen.

SOPHIE.

—Door den keizer van Duitschland zijn benoemd tot commandeur in de orde van den Rooden Adelaar de kapitein der zee Van Waning, commandant van de *Atch*, en tot commandeur der Kroonorde de kapitein ter zee Jansen van Afferden, commandant van de *Adelaar*.

—Een buitengewoon tairlike menigte was tegenwoordig bij de aankomst van HH. MM. de koninginnen op Het Loo.

De extra-trein voerde de koninginnen en het gevolg juist om acht uur aan het perron bij het koninklijk paleis, alwaar ter begroeting aanwezig waren de intendant van het paleis en domein Het Loo J. A. van Stein, de opperjagermeester van Gelderland jhr. mr. J. H. van Haersma de With, de rentmeester van het kroon-domein, rentmeester Het Loo, G. E. H. Tutein Nolthenius, de burgemeester van Apeldoorn, mr. J. A. van Hasselt, in ambts-gewaad, en de hof-medicus dr. Vlaanderen; twee kleine meisjes boden ieder een bouquetje aan.

HH. MM. begroetten de genoemde heeren met een handdruk en een kort gesprek, en wandelden daarna naar het paleis.

HH. MM. zagen er zeer welvarend uit en waren zeer eenvoudig gekleed, de regentes in het zwart, de koningin in blauwgrijs.

Behalve de bagage, werden met denzelfden trein ook de beide ponny’s aangebracht.

Naar het *Vad.* verneemt, zullen de koninginnen binnenkort een bezoek brengen aan de Industrieschool voor Meisjes te Arnhem.

—H. K. H. de groothertogin van Saksen wordt den 8n Juli op Het Loo verwacht en zal aldaar eenigen tijd de gast zijn van HH. MM. de koninginnen.

—De luitenant ter zee 1e klasse jhr. J. A. G. van der Staal, tot dusver adjudant van den minister van Marine, is benoemd tot adjudant van H. M. de koningin.

—Bij koninklijk besluit zijn Hr. M. fregatten *Johan Willem Friso* en *Van Speyk*, in divisie vereenigd en het bevel over die divisie opgedragen aan den kapitein ter zee H. Quispel, commandant van eerstgenoemd fregat, een en ander met ingang van den datum, waarop die schepen te Cadix bij elkander zullen komen.

—De kosten van aanleg der ontworpen haven te Scheveningen worden geraamd op f 2,610,000 voor de buitenhaven, f 1,211,100 voor de binnenhaven, f 50,000 voor havenlichten, boeien enz., en f 78,900 voor administratie, toezicht enz. te zamen f 3,950,000. Het jaarlijksche onderhoud wordt op f 70,000 begroot. Men berekent het werk in 3 à 4 jaar te kunnen voltooien.

### BUITENLAND

Italië.—Het resultaat der jongste gemeenteraadsverkiezingen te Rome is bijzonder troostrijk voor de



katholieken; want niet alleen zijn al de 32 katholieke kandidaten in den raad gebracht, maar zij hebben bijna de meerderheid van al de stemmen verkregen. Het grootste aantal verkregen stemmen bedraagt 7862. Op de katholieke lijst nu had de eerste der gekozen kandidaten 7694 en de laatste 7197 stemmen. Dat bewijst dat de katholieken in gesloten geleerden ter stembus zijn getrokken.

De meeste stemmen bekwam de hertog Leopold Torlonia, die niet op de katholieke kandidatenlijst voorkwam. Toch mag deze verkiezing als een zegepraal voor de katholieken en een nederlaag voor Crispi beschouwd worden.

Toen namelijk in 1888 het gouden priesterfeest van Leo XIII werd gevierd, had de hertog van Torlonia zich als burgemeester van Rome, naar kardinaal Parocchi, vicaris van Z. H. begeven om den Paus bij gelegenheid van zijn jubilé de gelukwensen der stad aan te bieden. Reeds sedert lang had bovendien Crispi zich op den hertog van Torlonia te wreken, daar deze nooit Crispi's vrouw op zijn feesten nodigde. Op den dag nu van het pauselijk jubilé was Torlonia als burgemeester van Rome door Crispi afgezet.

Welnu, juist deze vijand van Crispi is thans met de meeste stemmen verkozen en zou volgens recht burgemeester van Rome moeten zijn. Dat is een nieuwe nederlaag voor den minister-president, die bij de gemeenteraadsverkiezingen niet meer dan 2000 stemmen heeft kunnen halen.

— Te Fermo heeft met de grootste plechtigheid de begrafenis van kardinaal Malagola plaats gehad. De burgemeester der stad had een kennisgeving uitgevaardigd, waarin de heele bevolking werd uitgenoodigd, deel te nemen aan de begrafenis van den overledene, „die recht had op de dankbaarheid der gansche bevolking.”

De gemeenteraad van Fermo met den burgemeester aan het hoofd nam officieel aan de begrafenis deel, die den 25en Juni plaats had, en al de gemeentambtenaren.

—Maandag 24 Juni bracht de radicaal Bovio het beruchte punt ter sprake en verlangde dat een commissie zou worden benoemd om uit te maken wie gelijk heeft Crispi of Cavalotti, vooral wat het verleenen van een ridderorde aan den beruchten Cornelius Herz betreft.

Cavalotti vroeg hierop het woord, maar de voorzitter Villa weigerde het hem, waarna zulk een geweldig rumoer ontstond, dat de president zijn hoed opzette en de zitting voor 10 minuten schorste. Toen de afgevaardigden wat gekalmde waren, begon Cavalotti opnieuw en verklaarde, dat slechts twee personen het woord mochten voeren: Crispi en hij, want dan alleen zou kunnen blijken, of hij een lasteraar was, of Crispi een schavuit.

Hierna zette Villa zijn hoed op en opnieuw kregen de afgevaardigden eenige oogenblikken vrijaf. Toen nu de heeren voor de derde maal terugkwamen, nam Crispi het woord en zei alle vragen te zullen beantwoorden behalve die van Bovio. Deze had inmiddels zijn interpellatie ingekleed in deze vraag: „Hoe denkt de minister-president over moraliteit, na hetgeen de heer Cavalotti, ter openbare kennis heeft gebracht?”

Crispi's antwoord gaf aanleiding tot nieuw rumoer. „Hij durft niet,”

riep Cavalotti, die van de tribune werd toegejuicht. Voor de derde maal zette Villa zijn hoed op en ditmaal behoeften de afgevaardigden niet meer terug te komen.

Den volgende dag waren bij den voorzitter der Kamer twee voorstellen ingediend: een van de uiterste linkerzijde en een van de rechterzijde, beide een enquête-commissie verzoekend, om het geschil tusschen Crispi en Cavalotti uit te maken.

Maar Crispi moest van beide niets hebben, en een zijner aanhangers stelde voor, de behandeling der moties zes maanden uit te stellen, wat natuurlijk met verwerping gelijk stond. Dit voorstel, waarmee de minister-president zich verenigde, werd met 283 tegen 115 stemmen aangenomen. Crispi beschikt dus over een talrijke meerderheid, maar de oppositie kan het hem toch nog zuur genoeg maken.

— Het ziet er mooi uit in de gemeente Montebello Jonico. De gemeente-geneesheer heeft een som van 2200 lire te vorderen, de politieagenten hebben sinds vier maanden geen cent van hun geld gezien; de stadsontvanger en de secretaris kennen de kleur niet meer van geld, zeggen ze. De onderwijzers nemen hun ontslag, wijl ze in geen half jaar betaald werden — en, het einde kroont het werk, de burgemeester zit in de gevangenis wegens verduistering van gelden.

**Frankrijk.**—Te Rouaan hebben de katholieken een commissie, voornamelijk van rechtsgeleerden, benoemd, om de geestelijke congregatiën te steunen in haar strijd tegen de nieuwe belastingwet. Men denkt, dat andere groote steden met dergelijke commissiën zullen volgen.

— Een juwelier te Parijs schat de waarde der juweelen, welke de onlangs met den hertog van Aosta in het huwelijk getreden prinses Hélène van Orleans bij die gelegenheid aan aan geschenken van allerlei aard ontving, op 3,000,000 franks.

— In den Parijschen gemeenteraad is een voorstel ingediend om de stad voor de wereldtentoonstelling van 1900 een bijdrage te laten geven van 20 miljoen franks. Een Fransch ingenieur, Edouard Gras, heeft het denkbeeld opgeworpen op die tentoonstelling een getrouwe afbeelding te geven van het huis waarin Napoleon I op St. Helena leefde, met afbeelding tevens van de omgeving en allerlei historische bijzonderheden. Gras zou het zoo willen inrichten, dat het geheel gemakkelijk verplaatstbaar na afloop der tentoonstelling in verschillende steden des lands te kijk kon worden gesteld en daarna voorgoed geplaatst in de buurt van het Hotel des Invalides.

— In den Dinsdag 23 Juni in het Elysée gehouden ministerraad deelde de heer Hanotaux mee, dat de Fransche gezant te Peking een overeenkomst heeft geteekend, waarbij de grensscheiding der Fransche bezittingen in Tonkin voorgoed is geregeld. Frankrijk moet hier, als beloning voor zijn optreden ter gunste van China, groote voordeelen hebben verkregen, ook door bemiddeling van Rusland, met wie een afzonderlijk tractaat is gesloten.

Verder deelde Hanotaux mee, dat de handelsovereenkomst met Zwitserland, waarbij beide landen elkaar het voordeelrijkste tarief toestaan, is geteekend. Hierdoor zal, daar de Kamer zich met die overeenkomst

vereenigt, een einde komen aan den tariefloorlog tusschen Frankrijk en Zwitserland.

— Het Fransch-Russisch bondgenootschap of wat het dan ook moge zijn, laat de pers geen rust. Telkens duiken geruchten op, dat het tractaat zal worden openbaar gemaakt en weet men alvast allerlei bijzonderheden mee te deelen, die er in moeten voorkomen.

Thans komt de officieuze *Temps* plechtig verklaren, dat alle geruchten, betreffende de openaarnaking der Fransch-Russische overeenkomst verspreid, volkomen ongegrond zijn, terwijl zij, naar het blad er bevoegt, slechts schade kunnen doen aan de belangrijke zaak, waarop ze betrekking hebben.

Dit is voor ieder die lezen kan een wenk om het bondgenootschap voortaan te laten rusten en niet op de publicatie der betreffende stukken aan te dringen. Zal de nieuwsgierigheid der Franschen hierdoor bevredigd zijn?

Zaterdag 29 Juni was er in de Fransche Kamer weer een rumoerige zitting naar aanleiding van een interpellatie van den socialist Jaurès over de politiek der regering ten opzichte der socialistischen. Maar met het woord rumoerig is ook alles gezegd: belang had de zitting verder onder geen enkel oogpunt.

Evenmin van belang, maar om de dwaasheid der zaak toch wel even de vermelding waard, is het feit, dat Frankrijk enkele uren zonder minister van Landbouw is geweest. De titularis, de heer Gadaud, vroeg zijn ontslag om ... te kunnen duelleren met den bekenden soldaat-afgevaardigde Mirman.

Hij kreeg ontslag, duelleerde, gaf Mirman een lichte schram en was een half uur later weer minister. Is er nu iets meer onzinnigs denkbaar dan dit?

**Duitschland.**—Over het Keizer Wilhelm-kanaal schrijft men aan de *Münchener Neuesten Nachrichten* het volgende:

De algemeene opinie is, dat het kanaal de eerste beproeving zijner bruikbaarheid, onmiddellijk na de inwijding, goed doormaakt heeft. De kleine ongevallen, aan eenige schepen overkomen, behoeven geen ernstige bezorgdheid te wekken. Wat er nog aan het kanaal ontbreekt, zal waarschijnlijk zonder moeite verholpen kunnen worden, maar de vraag is, of daartoe nieuwe credieten noodig zullen zijn.

De drie ongevallen, die tot nog toe plaats hadden, waren van verschillende aard. De meer dan 13,000 ton metende *Palatia* raakte uit de vaargeul door een verkeerde manoeuvre: met het kanaal heeft dit dus niets uit te staan. Het vastraken der *Augusta Victoria* had een andere oorzaak: men mag daaruit opmaken dat het baggerwerk krachtig voortgezet moet worden. Dat men het heele kanaal verder zou uitdiepen, zooals sommigen beweren, is zeker niet waar. Het schijnt echter dat op vele plaatsen de moerassige bodem nog opwerkt; dit is wat men zou kunnen noemen een „kinderziekte,” die te verholpen is. Ernstiger is het ongeval, aan de *Kaiser Wilhelm II* overkomen. Dit ontstond, wijl het schip wegens de geringe vaart niet meer naar het stuur luisterde.

De vaart door het kanaal zal echter, naar men zegt, nog langzamer moeten geschieden, daar de krom-

mingen veelal een betrekkelijk kleinen straal bezitten. Indien dit zoo is, zou dit van alle eventuele gebreken van het kanaal het ergste zijn. Te verhelpen is ook dat bezwaar, maar het zou geld kosten. Overigens zal men eerst wanneer groote pantserscheepen door het kanaal gebracht zijn en er door den handel eenigen tijd gebruik van gemaakt is, een oordeel kunnen vellen over zijn geschiktheid. Vaartuigen van meer den 7 M. diepgang zijn het kanaal nog niet gepasseerd, maar de diepte is berekend op schepen tot 9 M. diepgang. Met 1 Juli is het kanaal dan ook nog slechts voor schepen tot 7½ M. diepgang opengesteld.

— Berlijn evenals Londen was 28 Juni getuige van de verheffende plechtigheid der eersten-steenlegging van een nieuwe katholieke kerk.

Het is die, welke toegewijd is aan den H. Lodewijk, koning van Frankrijk, de patroon van den onvergelyken Ludwig Windhorst. De plechtigheid werd geleid door Mgr. Jahn, deken der collegiale kerk der H. Hedwigis te Berlijn.

De gelden voor den bouw dezer kerk zijn, zooals men weet, door de vrienden en vereerders van Windhorst bijeengebracht.

— Het bericht van den *Gaulois*, als zou een Duitsch eskader in de volgende lente Brest bezoeken en de orde van den Zwarten Adelaar geschonken worden aan den president der Fransche republiek, wordt te Berlijn ten stelligste tegengesproken.

**Engeland.**—Het ministerie Salisbury is thans gereed en kan na den handkus, waartoe de premier en zijn collega's bij koningin Victoria te Windsor werden toegelaten, als officieel geconstitueerd beschouwd worden.

De leden van het kabinet zijn de volgende: lord Salisbury, minister-president en minister van Buitenlandsche Zaken; sir Mathew Ridley, minister van Binnenlandsche Zaken; Hicks Beach van Financiën; Chamberlain van Koloniën; markies van Landsdowne van Oorlog; Goschen van Marine; lord Hamilton van Indië; Ritchie van Handel; Chaplin van Openbare Werken. Maar Engeland heeft nog meer ministers, met of zonder portefeuille: de hertog van Devonshire voorzitter van den Bijzonderen Raad; Balfour eerste lord van de Schatkist; markies van Cross grootzegelbewaarder; lord Halsbury lord-kanselier; Sir Henri James kanselier voor het hertogdom Lancaster; lord Ashbourne minister van Ierland; lord Balfour van Burleigh minister van Schotland.

Zooals men hieruit ziet, is het bij een ministerieele crisis in Engeland een heele toer om in de talrijke posten te voorzien, die bij zoon gelegenheid vacant komen. Maar lord Salisbury heeft het klaar gespeeld, en al is het conservatieve element natuurlijk het krachtigst in het nieuwe kabinet, toch zijn ook de liberale unionisten niet vergeten. Hun knapste mannen zijn Chamberlain, Goschen, de hertog van Devonshire en de markies van Landsdowne.

Is men benieuwd naar den leeftijd der nieuwe ministers, dan kunnen wij die in zoover bevredigen, dat de jongste minister, lord Hamilton, 50, en de oudste, Sir Henri James, 67 jaar is.

Van groot gewicht is in Engeland

## EL TIEMPO ES EL CRISOL DEL MERITO

Una existencia de 74 años garantiza el mérito de

**La Panacea de SWAIM**

Como curación de *Escrófulas, Exzemas, Reumatismo, Ulceras* y todas las enenmedades de la Sangre.

Agentes: **Jones & Borchert, Botica Alemana-Curazao.**

De venta en todas las droguerías.

Het spreekt van zelf, dat dit bericht, juist om het grootste gewicht dat het zou hebben als het waar is, enkel onder voorbehoud kan worden aangenomen.

—DE GESCHIEDENIS DER CHOLERA. De verwoestingen, die deze onzettende ziekte aanricht onder de bedevaartgangers te Mekka, zijn vreeselijk. In 1894 waren de bedevaarten veel moordender dan de hevigste veldslagen ooit geweest zijn: de cholera maakte meer dan 300 slachtoffers dagelijks midden in de maand Augustus; het officiële sterftecijfer bedroeg 1200 in vier dagen van den 13en tot den 17en Augustus en men schatte het aantal dooden op 17,000 van de 43,000 pelgrims, die de heilige plaats bezochten. In 1893 waren de gevolgen nog verschrikkelijker, er bezweken bijna 25,000 pelgrims. Over het algemeen sterft een vijfde deel van de scharen der bedevaartgangers, die zich telken jaren opeenhoopen, binnen de muren van het heilige Mekka, waar hun groote profeet Mohammed ligt begraven, zonder dat de cholera heerscht; heerscht deze echter, dan sterft bijna de helft der geloovigen. Van gansche scharen bedevaartgangers gebeurde het

Pues ahí va un ejemplo de ese principio: "He venido sufriendo," dice uno de los testigos, "durante los cuatro años últimos, de una inflamación del estómago y no podía digerir los alimentos. En todo ese espacio de tiempo probé diferentes clases de medicinas que se me prescribieron, pero no obtuve el menor alivio; hasta que un día los Sres. P. Gallanaé Hijo, de esta plaza, drogueros, me instaron para que tomase su remedio de Vds. Aun cuando desesperaba de la cura, seguí su consejo, y al cabo de un par de días experimenté ya un ligero alivio. Animado ya con esto, lo continué tomando hasta que hube consumido seis botellas grandes; y hoy, por fin, anuncio á Vds. con la mayor alegría y satisfacción, que estoy completamente restablecido. Esta es mi confesión sencilla y breve, pero verdadera. Pueden Vds. publicarla, si es que gustan, para que llegue á noticia de los demás. (Firmado) Emilio Angel Palomino, Carnicería y Tocinería Manzanares, Oct. 4 de 1893."

IMPRIMERIA DE LA LINGÜERÍA DE A. BETHUNE TOUT (PARIS, OUTRAGE),